

РЕЦЕНЗИИ

Ю. Г. САУШКИН, ВВЕДЕНИЕ В ЭКОНОМИЧЕСКУЮ
ГЕОГРАФИЮ

Москва, 1958

Главното предназначение на книгата „Введение в экономическую географию“ от Ю. Г. Саушкин е да се използва като учебно пособие по икономическа география във висшите учебни заведения. В уводните бележки авторът съобщава, че книгата е предадена за публикуване след обстойно обсъждане и одобрение от редица катедри по икономическа география и отделенията по икономическа география при географските дружества в СССР. Така че в нея са отразени не само схващанията не самия автор, но също така и тези, споделяни с него от немалък брой икономгеографски колективи в страната. По този начин е станало възможно в книгата да са разгледат нашироко някои от основните теоретични и други общи въпроси на прогресивната икономическа география.

Книгата е част I от курса „Введение в экономическую географию“, но независимо от това тя представлява завършено цяло. В първите глави са разгледани следните въпроси: мястото на икономическата география в системата на науките, основни етапи в развитието на икономическата география, взаимодействието на географската среда и производството, нарастване и география на населението на земното кълбо. В последните пет глави авторът се спира подробно върху природните условия и ресурси и стопанството.

В първата глава въз основа на марксистко-ленинското учение авторът аргументира и убедително излага обсега, целите и задачите на географските науки, като се спира с особено внимание върху икономическата география. Той разглежда обосновано икономическата география като наука, която се занимава с „изучаване териториално-производствените комплекси в различни мащаби — тяхното формиране, история, път на по-нататъшно развитие, закономерности на разпределение, взаимодействието между тях“ (стр. 17). Накратко, но пределно ясно са изложени и основните методи на научното изследване по икономическа география.

Като разглежда главните етапи в развитието на икономическата география, за разлика от редица други автори едновременно с излагане на реакционните теории и възгледи, използвани в буржоазната икономическа география, Ю. Г. Саушкин обръща особено внимание на нейните достижения. Той не само критикува реакционните възгледи на видни западноевропейски и руски географи, но и подчертана техния принос в развитието на икономическата география. В книгата си авторът отдели значително място, за да разгледа развитието на прогресивната икономическа география през годините на съветската власт.

Въпросът за взаимодействието между географската среда и производството Ю. Г. Саушкин разглежда в 53 страници. Той поставя тези въпроси във връзка с предмета и задачите на икономическата география. Като се позовава на възгледите на класиците на марксизма-ленинизма, правилно и нашироко изяснява взаимодействието между природата и обществото, което се осъществява в процеса на производството. По този начин Ю. Г. Саушкин допринася извънредно много за определяне мястото на природните условия и ресурси в икономическата география.

Особен интерес представлява и методологичната разработка на дилема за географията на населението. Авторът разглежда само някои от онези основни елементи от населението, които влизат в обсега на икономическата география. Той изтъква твърде аргументирано връзката между разселването и гъстотата на населението, от една страна, и отделните видове стопанства — от друга. Спират се върху бързото нарастване, особено в последните десетилетия, на градското население и неговото отражение върху структурата и географията на населението. Твърде убедително

Ю. Г. Саушкин предлага географията на населението да се занимава и с въпроса за националния състав и трудовите навици на населението.

От стр. 211 до 442, т. е. до края на книгата, Ю. Г. Саушкин всестранно и задълбочено разглежда полезните изкопаеми, релефа на сушата, климата, водите, органическият свят с оглед на техните условия и ресурсите и стопанското им използване или както авторът се изразява, „от гледна точка на обмяната на веществата между човека и природата при производството на материални блага“ (стр. 208). По този начин авторът обстойно запознава читателя с необходимостта и с методите за икономгеографската оценка на отделните компоненти на природната среда при икономгеографските проучвания. Той обръща особено внимание върху проучване начините за комплексното и рационалното стопанско използване на природните ресурси.

В заключение трябва да се подчертае, че в този труд Ю. Г. Саушкин с външна и задълбоченост разглежда и изяснява важни въпроси и проблеми от основите на икономическата география. Ето защо тази книга, макар и да представлява университетски учебник, се явява ценен методологически труд по икономическа география. Тя е необходимо помагало за всеки географ и особено за икономгеографа.

И в . В е л ч е в